

HALDUSAKTI KOOSTAMISE KOOLITUS SOTSIAALTÖÖ AMETNIKELE 2. OSA

Alar Urm, vandeadvokaat

Advokaadibüroo BLESSNER

ALAR.URM@BLESSNER.EE

5010167

Koolitus viiakse läbi ESF „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ punkti 2.4.4. "Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekande alane nõustamine elanikkonna abistamiseks" projekti „Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine ning koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ raames.

Isikuandmed

Isikuandmete kaitse

Isikuandmeteks loetakse kõiki andmeid tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta, mis väljendavad isiku füüsilisi, psüühilisi, füsioloogilisi, majanduslikke, kultuurilisi või sotsiaalseid omadusi, suhteid ja kuuluvust. Seega tuleb isikuandmetena käsitleda kõiki andmeid, mis kasvõi kaudseltki on füüsilise isikuga seostatavad. Seaduse järgi **jagunevad isikuandmed nõ "tavalisteks" ja delikaatseteks isikuandmeteks**

Isikuandmed

Isikuandmed on näiteks:

Nimi, telefoninumber, e-post, elukoha aadress

Pangakonto number, pangakaardi andmed

Passiandmed, isikukood, pikkus, rahvus, allkiri

Auto registrinumber, mudel, kindlustusandmed

Terviseteave

Teave sissetulekute kohta, vara kohta

Etniline päritolu, poliitilised vaated, usuline poliitiline veendumus, seks.

Orient, osalus ametiühingus või muudes organisatsioonides

Isiku väljanägemine, foto, video, biomeetrilised andmed

Teave pereliikmete kohta

Isikuandmed

- **Isikuandmete töötlemine** on isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, dokumenteerimine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine ja muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamine, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine
- **Isikuandmete töötlemine on lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti.**
- Haldusorgan võib isikuandmeid töödelda üksnes avaliku ülesande täitmise käigus **seaduse** või välislepinguga ettenähtud kohustuse **täitmiseks**.

Delikaatsed isikuandmed

- **Delikaatsed isikuandmed on andmed, mis kirjeldavad isiku usulisi, poliitilisi ja maailmavaatelisi veendumusi, etnilist ja rassilist kuuluvust, terviseseisundit, puuet, pärilikkust, ametiühingu liikmelisust ja seksuaalelu.** Samuti loetakse delikaatseks kriminaalmenetluses või muus õiguserikkumise väljaselgitamise menetluses kogutavat teavet enne avalikku kohtuistungit või otsuse langetamist õiguserikkumise asjas või juhul, kui see on vajalik kõlbluse või inimeste perekonna- ja eraelu kaitseks või kui seda nõuavad alaealise, kannatanu, tunnistaja või õigusemõistmise huvid. Delikaatsed isikuandmed on ka biomeetrilised andmed (eelkõige sõrmejälje-, peopesajälje- ja silmairisekujutis ning geenandmed).

5

Õiguslikud allikad

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (**isikuandmete kaitse üldmäärus**) ingl k lühend **GDPR** - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=FR>
- **Avaliku teabe seadus** - <https://www.riigiteataja.ee/akt/115032019011>

§ 35. Teabe asutusesiseseks tunnistamise alused

(1) Teabevaldaja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks:

- 12) teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatus;
- 13) teabe, mis sisaldab perekonnaelu üksikasju kirjeldavaid andmeid;
- 14) teabe sotsiaalabi või sotsiaalteenuste osutamise taotlemise kohta;
- 15) teabe, mis kirjeldab isiku vaimseid või füüsilisi kannatusi;
- 16) isiku kohta seoses maksustamisega kogutud teabe, välja arvatud maksukorralduse seaduse §-s 27 nimetatud andmed;

6

- **Seaduslikkus ja läbipaistvus.** Isikuandmete töötlemiseks peab alati olema mingi seaduslik alus. Samuti peab olema see isikule läbipaistev ning tehtud vastavalt nõuetele.
- **Eesmärgipärasus.** Isikuandmete töötlemine peab alati olema seotud mingi eesmärgiga. Kui Teil on soov mingeid isikuandmeid saada või koguda, siis peab alati kaardistama, miks mul neid isikuandmeid vaja läheb? Mis on see eesmärk, mida ma tahan saavutada? Teatud eesmärgid on õiguspärased ja teatud ei ole, aga eesmärk peab alati eksisteerima. Näiteks mul on vaja sõlmida töötajaga tööleping ning hinnata töötaja sobivust töökohale. Siis tuleb uus küsimus, millised on need minimaalsed andmed, et ma saaksin seda eesmärki täita?
- **Minimaalsus.** Andmeid tuleb koguda nii vähe kui võimalik teatud eesmärgi saavutamiseks. Igaks juhuks andmete kogumine on ebaseaduslik. Tuleb kaardistada, milliseid andmeid on vaja. Näiteks töölepingu sõlmimiseks ning töötaja sobivuse hindamiseks on töökohast olenevalt õigus nõuda hariduslikke, kvalifikatsiooni, läbitud koolituste andmeid – kõike, mis on töösuhte loomiseks oluline.
- **Õigsus.** Andmed peavad olema aja- ja asjakohased. Teatud ajaperioodi tagant on hea üle vaadata, kas isikuandmed vajavad uuendamist. Väga hea, kui on olemas infosüsteem, kus on võimalik automaatselt andmeid uuendada, näiteks isikud saavad ise sisse logida ja oma andmeid muuta. Samuti peavad töötajad olema informeeritud, kui on vaja andmeid muuta, siis kuidas saab seda teha.
- **Säilitamise piirang.** Ükski isikuandmete hulk ei tohi olla igavene. Säilitamiseks peab olema konkreetne põhjus. Kui eesmärk on saavutatud ja kui ei ole muid seadusest tulenevaid õigustusi, miks neid säilitada, siis tuleb need hävitada. Isikuandmed on kindla säilitustähtajaga.
- **Usaldusväärsus ja konfidentsiaalsus.** Isikuandmete töötleja peab tagama, et andmed hoitakse kättesaamatult kolmandate isikute eest, et ei oleks volitamata ligipääse, juhuslikku kaotamist, hävimist või kahjustumist.
- **Vastutus.** Isikuandmete töötleja vastutab alati ka tema käsutuses olevate isikuandmetega tehtud toimingute eest ning peab olema valmis nõuetekohast töötlemist ka tõendama.

Teavitamine

HMS § 36. Haldusorgani selgitamiskohustus

(1) Haldusorgan selgitab menetlusosalisele või taotluse esitamist kaaluvale isikule nende soovil:

1) millised õigused ja kohustused on menetlusosalisel haldusmenetluses;

1¹) millised on haldusmenetluses töödeldavad isikuandmed ning andmesubjekti õigused; [RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

2) millise tähtaja jooksul haldusmenetlus eeldatavasti läbi viiakse ja millised on võimalused haldusmenetluse kiirendamiseks;

3) millised taotlused, tõendid ja muud dokumendid tuleb haldusmenetluses esitada;

4) milliseid menetlustoiminguid peavad menetlusosalised sooritama.

(2) Kui taotletava haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks on vajalik eelnevalt mõne muu haldusakti andmine, selgitab haldusorgan viivitamatult vajaliku haldusakti taotlemise ja taotluse läbivaatamise korda ning muu haldusakti andmise tingimusi.

19.11.2020

KORRALDUS nr 2

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 11.02.2020

Kehtib kuni: 10.02.2095

Alus: 75 aastat - AvTS § 35 lg 1 p 12

Teabevaldaja: Morna linn

Üldhooldusteenuse rahastamise otsustamine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, § 22 lõike 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 ja § 20 lg 1 ja Morna linnavalikogu 21.12.2019 määruse nr 666 „Üldhooldusteenuse osutamise kord“ § 32 alusel

9

1. Tasuda **Erst Kern** ik zzz kulud vastavalt **Erst Kern ja AS Hooldekeskus** vahel 00.00.0000 sõlmitud lepingule nr 1234.
2. Uuendada menetlus, kui toimub muudatus sotsiaalteenuse andmise aluses või ülalpidamiskohustusega isikute varaline seisund muutub nii, et nad on võimelised ülalpidamiskohustust täitma. Linna tervise- ja sotsiaalosakonnal esitada ülalpidamiskohustusega isikute varalise seisuga kohta aruanne iga aasta 1 aprillil ja 1 november ja aluse esindamisel esitada ettepanek käesoleva otsuse muutmiseks.

Käesolevat on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

10

Asjaolud

Erst Kern ik zzz Eesti Rahvastikuregistri järgne elukoht on Morna linn.

Ernst Kern vajab tervise seisundist tulenevalt ööpäevaringset kõrvalabi igapäevaselt vajalike tegevuste elluviimiseks ja tema iseseisev toimetulek kodustes tingimustes ei ole võimalik ja seda ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenuste või muu abi osutamisega. Tervise seisund on tõendatud perearst dr. Mengele poolt väljastatud tõendiga (manusena lisatud), mille alusel on EK-l püsiv raske liikumispuue (amputeeritud mõlemad alajäsemed ja parem käsi) ning lisaks sellele kroonilisest neerupuudulikkusest põhjustatud dementsus.

EK täisealisele **pojale** ei kuulu registrisse kantud vara, tema pangakonto jääk on 573 eurot. Ta on vanaduspensionär ja elatub pensionist summas 623 eurot kuus ning riigi ja KOV poolt tasutud toetustest. Poeg on esitatud Morna linna poolt nõutud teabe enda kulude ja tulude kohta ning linna sotsiaalhoolekandespetsialisti ettepaneku kohaselt (manuses) ei saa temalt nõuda isa ülalpidamiskohustuse täitmist PK § 102 lg 1 alusel, kuna see kahjustaks tema enda tavalist ülalpidamist.

EK täisealisele **tütrel** kuulub kinnistu väärtusega **49 000 eurot**, millele on **esimese järjekoha hüpoteek summas 15 000 eurot Türi Pank kasuks** ja **teise järjekoha hüpoteek summas 31 000 eurot Morna linna kasuks**. Tütar on sõlminud kinnistu kinklepingu, mille Türi Pank on vaidlustanud. Kohus on välja kuulutanud EK täisealise tütre pankroti ja pankrotimenetluses on esitatud nõudeid summas 132 000 eurot. Linn on varasemas EK üldhooldusteenuse osutamise kohta tehtud otsuses leidnud, et tütrele on isa ülalpidamise kohustus ning esitanud hoolduskulude nõude pankrotimenetluses. Alates 01.11.2020 puudub tütre sissetulek ja töökoht ning tema varaline seisund ei võimalda isa ülal pidada (manusena lisatud tütre kohta registritest saadud andmed, pangakonto väljavõtted). Samas on tegemist täisealise töövõimelise isikuga ja tal on seadusest tulenev isa ülalpidamise kohustus, samuti on tal hooldekoduga sõlmitud lepingust tulenev tasumise kohustus hooldekodu ees, mille temapoolse rikkumise tõttu on täitnud linn. Kuni 31.09.2020 üldhooldusteenuse kulude hüvitamise nõue on tütre vastu esitatud.

Linna sotsiaalhoolekande spetsialist on teinud ettepaneku EK üldhooldusteenuse rahastamise kohta, mille alusel on põhjendatud EK valitud hooldekodu kulude katmine linna poolt (manusena lisatud).

11

Otsuse põhjendus

Perekonnaseaduse § 102 lg 1 alusel, sotsiaalhoolekande seaduse § 14 ja § 20 lg 1 ja Morna linnavolikogu 21.12.2019 määruse nr 666 „Üldhooldusteenuse osutamise kord“ § 32 alusel on EK arvestades ülalpool esitatud asjaoludes otsuse lisadega tõendatud arvestades õigustatud saada kohaliku omavalitsuse üksuselt väljaspool isiku kodu osutatavat üldhooldusteenust.

Üldhooldusteenuse saamiseks õigustatud isikul on kaks ülalpidajat. EK poeg tuleb ülalpool esitatud ja käesoleva lisadest tulenevat arvestades vabastada ülalpidamiskohustuse täitmisest, kuna ta ei suuda tagada enda tavalist ülalpidamist, kui osaleks isa ülalpidamisel.

EK tütrele on esitatud isa ülalpidamiskohustustest osa hüvitamise nõue ning kuigi tütar ühines ka linna poolt hoolekandeesutusega sõlmitud lepinguga enda isa hooldekoduteenuse osutamiseks, ei ole ta lepingut täitnud ja linn on esitanud talle nõude linna poolt tasutud hooldekoduteenuse osa, mille kohustus oli tütrele tagasisaamiseks. Alates 01.10.2020 ei ole tütar võimeline enda ülalpidamist kahjustamata isa ülal pidama.

12

Käesolev dokument on esitatud e-toimiku kaudu

KAEBUS

Morna linna 19.11.2020 korraldusele nr 2

ja

ESIALGSE ÕIGUSKAITSE TAOTLUS

Kaebuse esitaja: Tütar ik, adr

esindaja: Alar Urm, vandeadvokaat, kontaktandmed

Vastustaja: Morna linn reg k kontaktandmed

Kolmas isik: Poeg

Taotlused: 1) Tühistada Morna linna 19.11.2020 korraldus nr 2

2) Esialgse õiguskaitsse abinõuna keelata Morna linnal maksete tegemine Erst Kern hooldeteenuse osutamise eest kuni kohtuasjas sisulise lahendi jõustumiseni.

3) Jätta menetluskulud vastutaja kanda.

Asjaolud

Erst Kern ik zzz Eesti Rahvastikuregistri järgne elukoht on Morna linn.

Ernst Kern vajab terviseseisundist tulenevalt ööpäevaringset kõrvalabi igapäevaselt vajalike tegevuste elluviimiseks ja tema iseseisev toimetulek kodustes tingimustes ei ole võimalik ja seda ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenuste või muu abi osutamisega. Terviseseisund on tõendatud perearst dr. Mengele poolt väljastatud tõendiga (manusena lisatud), mille alusel on EK-l püsiv raske liikumispuue (amputeeritud mõlemad alajäsemed ja parem käsi) ning lisaks sellele kroonilisest neerupuudulikkusest põhjustatud dementsus.

EK täisealisele **pojale** ei kuulu registrisse kantud vara, tema pangakonto jääk on 573 eurot. Ta on vanaduspensionär ja elatub pensionist summas 623 eurot kuus ning riigi ja KOV poolt tasutud toetustest. Poeg on esitatud Morna linna poolt nõutud teabe enda kulude ja tulude kohta ning linna sotsiaalhoolekandespetsialisti ettepaneku kohaselt (manuses) ei saa temalt nõuda isa ülalpidamiskohustuse täitmist PK § 102 lg 1 alusel, kuna see kahjustaks tema enda tavalist ülalpidamist.

EK täisealisele **tütrel kuulu kinnistu väärtusega 49 000 eurot**, millele on **esimese järjekoha hüpoteek summas 15 000 eurot Türi salu Pank kasuks** ja **teise järjekoha hüpoteek summas 31 000 eurot Morna linna kasuks**. Tütar on sõlminud kinnistu kinkelepingu, mille Türi salu Pank on vaidlustanud. Kohus on välja kuulutanud EK täisealise tütre pankroti ja pankrotimenetluses on esitatud nõudeid summas 132 000 eurot. Linn on varasemas EK üldhooldusteenuse osutamise kohta tehtud otsuses leidnud, et tütrele on isa ülalpidamise kohustus ning esitanud hoolduskulude nõude pankrotimenetluses. Alates 01.11.2020 puudub tütrele sissetulek ja töökoht ning tema varaline seisund ei võimalda isa ülal pidada (manusena lisatud tütre kohta registritest saadud andmed, pangakonto väljavõtted). Samas on tegemist täisealise töövõimelise isikuga ja tal on seadusest tulenev isa ülalpidamise kohustus, samuti on tal hooldekoduga sõlmitud lepingust tulenev tasumise kohustus hooldekodu ees, mille temapoolse rikkumise tõttu on täitnud linn. Kuni 31.09.2020 üldhooldusteenuse kulude hüvitamise nõue on tütre vastu esitatud.

Ernst Kernil on veel üks poeg – Mati Kägu, kelle sissetulek on vähemalt 6000 eurot kuus ja sellega ei ole vastustaja enda otsuse tegemisel arvestanud.

Kaebuse õiguslik põhjendus

Vastavalt PK 105 lg 1 kui mitu sama astme sugulast täidavad ülalpidamiskohustust osavõlgnikena. Iga osavõlgniku kohustuse suurus määratakse kindlaks võrdeliselt tema sissetuleku ja varalise seisundiga, arvestades ka tema ning ülalpidamist saama õigustatud isiku vahelisi suhteid.

Vastavalt PK § 106 lg 1, kui isik on ülalpidamise andmisest vabastatud, annab ülalpidamist isik, kes on seda kohustatud tegema järgmisena.

Vastavalt HMS § 6 haldusorgan on kohustatud välja selgitama menetletavas asjas olulise tähendusega asjaolud ja vajaduse korral koguma selleks tõendeid oma algatusel.

Vastustaja pidi välja selgitama, et Mati Kägu on EK poeg ja temal on ülalpidamise kohustus ja kuna ta on võimeline isa ülal pidada puudub EK-l alus ja õigus saada vastustajalt ülalpidamistoetust.

Lisaks sellele ei ole vastustaja sõlminud riigihankemenetluses lepingut hooldekodudega, ehkki paigutab sinna hooldust vajavaid isikuid. Tulenevalt Sotsiaalhoolekande seaduse § 20 ja Riigihangete seaduse § 5 lg 2 p 2 on vastustaja hankija RHS mõttes ja peab sotsiaalteenuseid ostma korraldades riigihankeid. Maksete tegemine hooldusasutusele riigihangete lepinguga on seadusevastane, seega rikub vaidlustatud otsus ka RHS § 1 lg 1 ja 2 lg 1 ning on tühine.

Esialgse õiguskaitse taotluse põhistus

HKMS § 249 lõike 1 kohaselt: „Kohus võib kaebaja põhjendatud taotluse alusel või omal algatusel teha igas menetlusstaadiumis määruse kaebaja õiguste esialgse kaitse kohta, kui vastasel juhul võib kaebaja õiguste käiste kohtuotsusega osutada oluliselt raskendatuks või võimatuks.“

Kaebaja palub esialgse õiguskaitse korras keelata alusetu ja ebaseadusliku makse, kuna see võib põhjustada tagasinõude kaebuse esitaja vastu.

Lisaks sellele on linna poolt raha ebaseaduslik kasutamine vastuolus teiste linnaelanike õigustatud huviga selle vastu, et linn kasutab oma vahendeid seaduslikult ja sihipäraselt.

Linn on alusetult tasunud hooldekodule EK eest makseid ja sõlminud tühise lepingu hooldusteenuse saamiseks ja linnal on seega õigus ning alus tagasi nõuda kõik hooldekodule tasutud summad. Seega puudub linnal vajadus teha hooldekodule kohtuvaidluse ajal täiendavaid makseid, kuna vastustajal on kolme aasta maksete tagasinõude õigus.

Täna!

Alar Urm, vandeadvokaat

Advokaadibüroo BLESSNER

ALAR.URM@BLESSNER.EE

5010167

HALDUSAKTI KOOSTAMISE KOOLITUS SOTSIAALTÖÖ AMETNIKELE

Katrin Orav, advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat

Koolitus viiakse läbi ESF „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ punkti 2.4.4. "Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekande alane nõustamine elanikkonna abistamiseks" projekti „Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine ning koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ raames.

KAASUS

Pensionil Valter on insuldi tagajärjel osaliselt halvatud ja liigub vaevaliselt üksnes tualetti. Elab üksinda talle kuuluvas korteris. Tema väike pension on aastaid kulunud suures osas alkoholile. Korterial on aasta otsa tasumata kommunaalarvete tõttu võlgnevus. Insult on mõjutanud tema mõtlemise aeglasemaks. Korter on muutunud joomasõprade abil räpaseks, kogunenud on prügi, korterist levib ebameeldiv lõhn naabritele. Alumine naaber soovib oma korterit renoveerida, milleks on vaja ka Valteri korteris vee- ja kanalisatsioonitorustike vahetus.

www.lextal.ee

KAASUS

Valter nõustub minema hooldekodusse. Vallametsa vald leiab hooldekodu koha. Valteri pension 300 eurot ei kata hooldekodu 800-eurost maksumust. Valteril on 3 täisealist last. Marta on puuduva töövõimega, 280-eurosest pensionist tasub oma ravimite ja elamispinna eest. Vallavalitsusel on kontakt üksnes tütar Mariaga, kes saab 1000 eurot töötasu, kasvatab ise 2 alaealist last, on nõus osaliselt tasuma hooldekodu teenuse eest, kuid ütleb, et tema üksi ei peaks tasuma, sest Valteril on ka poeg Margus, kes on heal järjel ettevõtja. Andmeid Marguse sissetulekute, tema võimalike laste ja elukoha kohta aga Maria esitada ei tea.

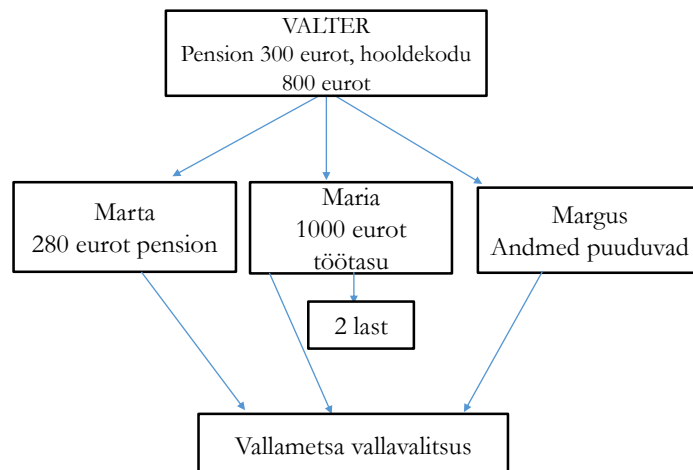
www.lextal.ee

KAASUS

Vallametsa vallavalitsus sai teada, et Valter on 6 kuud tagasi kinkinud ära oma maja Tallinna lähedal hiljutisele tuttavale Arturile. Hinnanguliselt võis maja maksta vähemalt 50 000 eurot. Vallavalitsuse arvates saaks Valter kinklepingust taganeda, sest tal oleks maja müügist saadavat raha võimalik kasutada oma ülalpidamiseks nii korteriga seotud maksete kui ka hooldekodu eest tasumiseks.

www.lextal.ee

SKEEM

www.lextal.ee

EESTI VABARIIGI PÕHISEADUS

§ 27. Perekond rahva püsimise ja kasvamise ning ühiskonna alusena on riigi kaitse all.

Perekond on kohustatud hoolitsema oma abivajavate liikmete eest.

www.lextal.ee

EESTI VABARIIGI PÕHISEADUS

§ 28. Igaühel on õigus tervise kaitsele.

Eesti kodanikul on õigus riigi abile vanaduse, töövõimetuse, toitjakaotuse ja puuduse korral. Abi liigid, ulatuse ning saamise tingimused ja korra sätestab seadus. Kui seadus ei sätesta teisiti, siis on see õigus võrdselt Eesti kodanikuga ka Eestis viibival välisriigi kodanikul ja kodakondsuseta isikul.

www.lextal.ee

KES ON KOHUSTATUD ÜLALPIDAMIST ANDMA JA MILLISES JÄRJEKORRAS?

1. **Inimene ise** – eeldab piisavalt suure sissetuleku või vara olemasolu
2. **Inimene, kellega on sõlmitud vastav kokkulepe**
3. **Pereliikmed – abikaasa, lahuselav abikaasa, lahutatud abikaasa**
 - täisealised esimese ja teise astme ülenejad ja alanejad sugulased
4. **Riik**

www.lextal.ee

PEREKONNASEADUS

§ 96. Ülalpidamist andma kohustatud isikud

Ülalpidamist on kohustatud andma täisealised esimese ja teise astme ülenejad ja alanejad sugulased (edaspidi ülalpidamiskohustuslased). Ülalpidamiskohustust ei mõjuta muudatused hooldusõiguses.

§ 105. Ülalpidamiskohustuslaste järjestus

- (1) Alaneja sugulane annab ülalpidamist enne ülenejat sugulast.
- (2) Alanejate sugulaste ja ülenejate sugulaste puhul annab lähema astme sugulane ülalpidamist enne kaugema astme sugulast.
- (3) Mitu sama astme sugulast täidavad ülalpidamiskohustust **osavõlgnikena**. Iga osavõlgniku kohustuse suurus määratakse kindlaks võrdeliselt tema sissetuleku ja varalise seisundiga, arvestades ka tema ning ülalpidamist saama õigustatud isiku vahelisi suhteid.

www.lextal.ee

PEREKONNASEADUS

§ 102. Kohustatud isiku varalise seisundi arvestamine

(1) Isik vabaneb ülalpidamiskohustusest selles ulatuses, milles ta ei ole tema muid kohustusi ja varalist seisundit arvestades võimeline andma teisele isikule ülalpidamist, kahjustamata enese tavalist ülalpidamist.

www.lextal.ee

PEREKONNASEADUS

§ 103. Ülalpidamisnõude piiramine

(1) Kohus võib kohustatud isiku ülalpidamiskohustuse täitmisest vabastada või täitmist ajaliselt piirata või elatise suurust vähendada, kui kohustuse täitmist on äärmiselt ebaõiglane nõuda, eelkõige kui:

- 1) ülalpidamist saama õigustatud isiku abivajadus on tekkinud tema enda ebamõistliku käitumise tagajärjel;
- 2) õigustatud isik on jämedalt rikkunud oma ülalpidamiskohustust ülalpidamiskohustuslase vastu;
- 3) õigustatud isik on süüdi tahtlikus kuriteos ülalpidamist andma kohustatud isiku või tema lähikondse suhtes

www.lextal.ee

VÕLAÕIGUSSEADUS

§ 267. Kinkelepingust taganemine enne selle täitmist

Kinkija võib enne kingitud eseme kingisaajale üleandmist lepingu täitmisest keelduda ja lepingust taganeda, kui:

- 1) kingisaaja on oma käitumisega näidanud kinkija või tema lähedase inimese vastu üles jämedat tänamatust;
- 2) kinkija ei ole lepingu täitmise puhul võimeline täitma seadusest tulenevat ülalpidamiskohustust või ennast mõistlikult ülal pidama, välja arvatud juhul, kui kinkija on ennast sellesse olukorda asetanud tahtlikult või raske hooletuse tõttu või kui kingisaaja maksab ülalpidamiseks vajaliku raha;
- 3) kingisaaja jätab õigustamatult täitmata kinkega seotud koormise või tingimuse;

www.lextal.ee

VÕLAÕIGUSSEADUS

§ 268. Kinkelepingust taganemine pärast täitmist

(1) Kui kinkeleping on täidetud, võib kinkija lepingust taganeda ja kingitud eseme alusetu rikastumise sätete järgi kingisaajalt välja nõuda käesoleva seaduse § 267 punktides 1–3 ettenähtud juhtudel.

(2) Kui kinkija taganeb kinkelepingust käesoleva seaduse § 267 punktis 2 sätestatud alusel, ei loeta lepingut lõppenuks, kui kingisaaja tasub ülalpeetava ülalpidamiseks vajaliku summa alates kingitud eseme üleandmisest kuni kinkija surmani käesoleva seaduse §-s 571 sätestatud korras.

VÕLAÕIGUSSEADUS

§ 269. Taganemise piirangud

(1) Kinkija võib kinkelepingust taganeda ühe aasta jooksul alates ajast, mil ta sai teada või pidi teada saada oma taganemise õiguse tekkimisest. Kui kinkeleping on täidetud, ei või kinkija taganeda pärast kingisaaja surma.

Tänan!